Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz ● 2018 йил 17 август, № 170 (7128) Жума

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

АЗИЗ ВА ЯГОНАМСАН, ЖОНАЖОН ЎЗБЕКИСТОНИМ!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ҚУРБОН ҲАЙИТИНИ НИШОНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Халқимизнинг маънавий ҳаётида алоҳида ўрин тутадиган, муқаддас ислом динининг эзгу ғояларини яққол ифода этадиган қадимий байрамимиз Қурбон ҳайитини муносиб нишонлаш, жамиятимизда инсонпарварлик, ўзаро ҳурмат, меҳр-оқибат, саховат ва шукроналик туйғуларини кучайтириш, ёшларимизда юксак фазилатларни камол топтириш мақсадида:

1. Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг 2018 йилда Қурбон ҳайитининг биринчи куни 21 август сешанба кунига тўғри келиши ҳақида қабул қилган қарорини инобатга олиб ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 28 декабрдаги “2018 йилда расмий саналарни нишонлаш даврида қўшимча ишланмайдиган кунларни белгилаш ва дам олиш кунларини кўчириш тўғрисида”ги ПФ–5290-сонли Фармонига мувофиқ, 2018 йил 21 — 23 август кунлари — Қурбон ҳайитининг биринчи уч куни мамлакатимизда байрам сифатида кенг нишонлансин.

2. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон фахрийларининг ижтимоий фаолиятини қўллаб-қувватлаш “Нуроний” жамғармаси, Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича Республика кенгаши ва бошқа жамоат ташкилотлари билан биргаликда Қурбон ҳайитининг жойларда юқори савияда, халқимизнинг миллий ва диний анъаналарига мос равишда ўтиши учун тегишли тадбирларни амалга оширсин.

3. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Қурбон ҳайитини нишонлаш билан боғлиқ тадбирларни кенг ёритиш тавсия этилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 28 декабрдаги “2018 йилда расмий саналарни нишонлаш даврида қўшимча ишланмайдиган кунларни белгилаш ва дам олиш кунларини кўчириш тўғрисида”ги ПФ–5290-сонли Фармони 2-бандининг олтинчи хатбошисидаги “24 август — жумага” сўзлари “22 август — чоршанбага” сўзлари билан алмаштирилсин.

5. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Н. Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2018 йил 15 август

Автомобилсозлик мамлакатимиз саноатининг муҳим тармоқларидан бири ҳисобланади. Кейинги пайтда давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан мазкур соҳа ҳам ислоҳ қилиниб, хорижий ҳамкорлар билан савдо-иқтисодий ҳамда сармоявий муносабатлар мустаҳкамланяпти. Натижада енгил ва юк автомобиллари, автобус, шунингдек, махсус транспорт воситаларининг янги-янги моделлари ўзлаштирилмоқда. Бунда Самарқанд вилоятида фаолият кўрсатаётган масъулияти чекланган жамият шаклидаги “JV MAN Auto Uzbekistan” қўшма корхонасининг алоҳида ўрни бор.

Ўзбек автомобилсозлиги:

МАҲАЛЛИЙЛАШТИРИШ ҲАЖМИ ОРТАДИ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КЎПАЯДИ

Дарҳақиқат, мазкур заводда “MAN” русумидаги оғир юк машиналари, махсус транспортлар, шунингдек, йўловчи автобуслари ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Натижада қурилиш, ободонлаштириш, транспорт хизматлари кўрсатиш ташкилотлари, тадбиркорлик субъектлари фаолияти учун зарур автомобиллар импортига ҳожат қолмади.

— Энг янги технологик жиҳозлар билан таъминланган заводимизда 5 тоннадан 30 тоннагача юк кўтарадиган, тўлиқ вазни 41 тоннагача бўлган замонавий техникалар ишлаб чиқарилмоқда, — дейди ушбу корхона маҳаллийлаштириш ва янги лойиҳалар департаменти директори Ойбек Аюпов. — Самосвал, бетон аралаштиргич, сув, чиқинди ташиш, ўт ўчириш ва қутқарув машиналари каби 50 дан зиёд моделдаги махсус техникалар шулар жумласидан. Айни пайтда корхонанинг йиллик ишлаб чиқариш қуввати 3000 техника бирлиги бўлиб, шаҳар ва шаҳарлараро ҳаракатланиши мўлжалланган автобуслар ҳам қамраб олинган.

3

Бахтиёр АКРАМОВ олган суратлар.

Ўзбекистон Орол ҳалокатини бартараф этиш учун саъй-ҳаракатларни бирлаштиришга чорламоқда

2018 йил 24 август куни Туркманистонда Оролни қутқариш халқаро жамғармаси (ОҚХЖ) таъсисчилари — давлат раҳбарлари саммити бўлиб ўтади. Унда ташкилот фаолиятини такомиллаштириш ва минтақа учун умумий бўлган тамойиллар асосида Орол денгизи ҳавзаси сув ресурсларини мувофиқлаштирган ҳолда бошқариш, муҳофаза қилиш ва улардан оқилона фойдаланиш йўналишларини аниқлаб олиш мўлжалланмоқда. Таъкидлаш жоиз, бу борадаги юқори даражадаги саммит тўққиз йилдан ортиқ вақт мобайнида ўтказилмаётган эди.

ТАҲЛИЛ

Экологиянинг сиёсий мезонлари

Қуриб қолган Орол денгизи — замонамизнинг энг йирик экологик ҳалокатидир. Бу сайёрамиз инсоният томонидан йўқ қилинишининг салбий маънодаги рамзи бўлиши керак. Ўтган йили Оролбўйига ташриф буюрган БМТ Бош котиби Антониу Гутерриш ҳам шу ҳақда алоҳида сўз юритган эди. Орол фожиаси мустақил республикаларга мерос бўлиб қолган жиддий муаммолардан бири саналади. Марказий Осиё мамлакатлари чорак аср аввал экологик ҳалокатнинг олдини олиш йўлидаги саъй-ҳаракатларни англаган ҳолда, Оролни қутқариш халқаро жамғармасига асос солишган эди. У минтақавий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, мураккаб сув хўжалиги масалаларини ҳал этишнинг универсал платформасига айланди. ОҚХЖ доирасида сув тақсимоти, Орол денгизи минтақасида сув ресурсларини биргаликда бошқариш, фойдаланиш ва муҳофаза қилиш бўйича ҳамкорлик борасида қатор шартномалар ҳамда битимлар имзоланди.

Ўтган даврда минтақа давлатлари ўртасида нафақат экологик соҳада, балки амалий саъй-ҳаракатлар борасида келишувнинг йўқлиги, ўзаро манфаатларнинг инобатга олинмаслиги, қатор масалаларда мулоқот ҳамда ўзаро тушунишнинг мавжуд эмаслиги оқибатида Оролни қутқариш халқаро жамғармаси фаолияти етарли даражада самарадорлик касб этмади. Минтақада экологик вазият секин суръатлар билан ўзгарди, лекин бу Орол фожиаси асоратларини тўхтатиш имконини бермади.

2016 йилда Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан Марказий Осиё мамлакатларини яқинлаштириш бўйича муҳим қадамлар ташланди. Экспертларнинг фикрича, минтақада мутлақо янги сиёсий муҳит ўрнатилди. Жумладан, БМТ Тараққиёт дастурининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси республиканинг янги сиёсий йўналиши етилиб қолган муаммолар ечими учун барча давлатларнинг оқилона муросалари ва манфаатлари асосида ўз вақтида ҳамда амалий жавобга айланганини эътироф этди. Қисқа вақт ичида муносабатлардаги деярли барча оғриқли муаммоларни бартараф этиш, жумладан, Оролбўйидаги экологик вазиятни яхшилаш бўйича конструктив мулоқотни йўлга қўйишнинг уддасидан чиқилди.

3

ПАРЛАМЕНТДАГИ МУХБИРЛАРИМИЗ ХАБАР ҚИЛАДИ

Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепцияси — амалда

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан 2018 йил 8 августда қабул қилинган “Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги Фармон норма ижодкорлиги соҳасини замонавий инновацион ғоя ва усуллар асосида тубдан ислоҳ қилишни таъминловчи, том маънодаги тарихий ҳужжат бўлди.

2018 йил 16 август куни Олий Мажлис Қонунчилик палатасида мазкур Фармонга асосан тузилган Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясини амалга ошириш бўйича Қонунчилик палатаси Спикери Н. Исмоилов раҳбарлигидаги Комиссиянинг кенгайтирилган таркибдаги биринчи ташкилий йиғилиши бўлиб ўтди.

2

БИЗ ва ЖАҲОН

Кеча Тошкент шаҳрида Ўзбекистон ҳамда Тожикистон ишбилармон доираларининг бизнес форуми бўлиб ўтди. Унда икки давлатнинг тегишли вазирлик ва идоралари раҳбарлари, бизнес тузилмалари, хусусан, 400 дан ортиқ тадбиркорлар иштирок этди. Шунинг ўзиёқ томонларнинг иқтисодий, савдо-сармоявий алоқаларни мустаҳкамлашга бўлган иштиёқи нечоғли юқори эканлигини кўрсатиб турибди.

Ўзбекистон — Тожикистон бизнес форуми

Бизнес форумининг очилишида сўзга чиққанлар Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан олиб борилаётган прагматик ташқи сиёсат икки қардош халқ ўртасида дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш, ўзаро манфаатли алоқаларни сифат жиҳатидан юқори босқичга олиб чиқишда ҳал қилувчи аҳамият касб этаётганини алоҳида таъкидладилар.

Дарҳақиқат, кейинги пайтда мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик барча йўналишда янгича кўлам касб этмоқда. Айниқса, авиаташувлар, автомобиль ҳамда темир йўл қатновлари қайта тиклангани нафақат логистика ва хизмат кўрсатиш соҳалари ривожи, балки савдо-инвестициявий алоқаларда янги уфқларни очиб берди. Агар 2017 йил якунларига кўра, ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 240 миллион АҚШ долларини ташкил этиб, охирги 20 йилдаги энг юқори кўрсаткичга эришилган бўлса, 2018 йил биринчи ярмининг ўзида бу 35 фоиз ўсиб, 160 миллион АҚШ долларини ташкил этди.

2

Пойтахтда инвестиция муҳитини янада яхшилаш бўйича эксперимент ўтказилади

Пойтахтдаги сармоявий муҳитнинг ҳақиқий аҳволини ўрганиш, инвестицияларни жалб этиш орқали иқтисодиёт тармоқларини ривожлантириш ва модернизациялаш каби ваколатлар тажриба тариқасида Тошкент шаҳар ҳокимлигига берилади. Унинг самарасига қараб, бошқа ҳудудларга ҳам жорий этиш кўзда тутилган.

Тошкент — ҳар биримиз учун азиз ва қадрдон шаҳар. Таъбир жоиз бўлса, унинг тимсолида бутун Ўзбекистон, Ўзбекистон тимсолида эса Тошкентни тасаввур этамиз. Бугунги кунда дунёдаги энг мафтункор шаҳарлар орасида унинг алоҳида қайд этилишида ҳам катта маъно мужассам. Зеро, бу кент ўзининг бой тарихи, юксак салоҳияти, изчил тараққиёти билан эътирофга сазовор бўлмоқда.

Лекин эришилган ютуқларга маҳлиё бўлиш ярамайди. Шу боис кўзда тутилган юксак марраларни забт этиш учун, аввало, Тошкент шаҳрининг инвестициявий жозибадорлигини ошириш, тўғридан-тўғри сармоялар жалб қилишни рағбатлантириш, мазкур йўналишдаги давлат сиёсатининг изчиллигига инвесторларнинг ишончини мустаҳкамлаш жуда муҳимдир.

Давлатимиз раҳбарининг “Тошкент шаҳрида инвестиция муҳитини яхшилаш бўйича экспериментни амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони пойтахтимизда ишбилармонлик муҳитини янада яхшилаш, сармоялар киритиш борасида янги-янги ғоя ҳамда ташаббусларни илгари суриш ва амалга оширишда муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилади.

2

Ҳамкорлик

Тўқимачилик саноатига

240 миллион АҚШ долларилик

инвестиция жалб этилмоқда

Тикув-трикотаж ва тўқимачилик Ўзбекистон саноатининг энг жозибали тармоқларидан бири ҳисобланади. Бу нафақат пахта хом ашёсининг бисёрлиги, балки муҳандислик-коммуникация тармоқларига уланиш осонлиги, электр энергияси ва бошқа ресурсларнинг нисбатан арзонлиги билан изоҳланади. Шу боис эндиликда мазкур салоҳиятдан унумли фойдаланиш, чет эллик инвесторларни жалб қилган ҳолда, замонавий корхоналарни барпо этишга жиддий аҳамият қаратиляпти.

2

Ўзбекистон — Ҳиндистон:

ЯНГИ ЛОЙИҲАЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Пойтахтимизда Савдо-иқтисодий ва илмий-техник ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон — Ҳиндистон ҳукуматлараро комиссиясининг ўн биринчи йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ҳиндистон саноат конфедерацияси, Савдо-саноат палатаси, “Ҳиндистон — МДҲ” савдо-саноат палатаси вакиллари ҳамда ушбу мамлакатнинг йирик компания ва корхоналарининг 100 дан ортиқ мутасаддилари иштирок этди.

Йиғилишда сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси раиси Суҳроб Холмуродов ҳамда Ҳиндистон Савдо ва саноат вазири Суреш Прабу қайд этганидек, икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий алоқалар ўзаро ишончга асосланган ҳолда жадал ривожланмоқда. Бунда ўтказилаётган турли учрашувлар, ишбилармонлик мулоқотлари, бизнес форумлари қўл келяпти. Савдо-иқтисодий ва илмий-техник ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон — Ҳиндистон ҳукуматлараро комиссиясининг галдаги йиғилиши ҳам шундай тадбирлардан биридир. Зотан, мазкур анжуманда икки томон манфаатига хизмат қилувчи кўплаб масалалар муҳокама қилинади, келгуси ишларга мустаҳкам замин яратилади.

3

Халқ сўзи
www.xs.uz /xalqsuzi.uz @xs_uz
2018 йил 17 август

Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепцияси – амалда

1

Унда Комиссия аъзолари, депутатлар, Президент девони, Адлия вазирлиги, Бош прокуратура, Қонунчилик муаммолари ва парламент тадқиқотлари институти ходимлари, шунингдек, Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясини амалга ошириш бўйича амалий чора-тадбирлар режасида белгиланган ташкилот ва идоралардан масъуллар ҳамда журналистлар қатнашди.

Йиғилишда Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясининг аҳамияти, мазмун-моҳияти, уни рўёбга чиқариш бўйича Амалий чора-тадбирлар режасида белгиланган топшириқларнинг ўз вақтида, сифатли бажарилишини таъминлаш, бунда Комиссия олдида турган муҳим вазифалар муҳокама этилди. Масъул ижрочилар томонидан вазифа ва топшириқларни сифатли ижро этиш тартиби, муддатлари ва механизмлари кўриб чиқилди.

Шу билан бирга, Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепцияси доирасида ишлаб чиқилиши назарда тутилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини етакчи ҳуқуқшунос олимлар, малакали мутахассислар, фуқаролик жамияти институтлари вакилларини кенг жалб этган ҳолда, энг илғор хорижий тажрибани ҳисобга олиб тайёрлаш лозимлигига эътибор қаратилди.

Концепцияни амалга оширишда қонунчиликнинг амалдаги ҳолати, мавжуд муаммоларни чуқур таҳлил қилиш натижасида қонунчилик базасини тизимлаштириш, ҳар хил идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар сонини қисқартириш, умумий тусдаги, ҳаракатсиз ва ҳуқуқни қўллаш амалиётига таъсир этмайдиган қонун ҳужжатларини қайта кўриб чиқиш ва бекор қилиш, асоссиз чекловлар, ортиқча маъмурий тартиб-таомиллар, эскирган тартибга солиш механизмлари мавжуд бўлган қонун ҳужжатларини хатловдан ўтказиш бўйича истиқболда рўёбга чиқарилиши лозим бўлган ишлар ҳақида сўз юритилди.

Комиссия аъзолари таъкидлашича, Фармонга мувофиқ, бундан кейин қонунлар, Ўзбекистон Республикаси Президентининг ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини қўллаш, улар кучга кирган пайтдан эътиборан ижросини ташкил этиш юзасидан қўшимча ички идоравий ҳужжатлар қабул қилишга доир мажбуриятлар юклатилмайди. Соҳага замонавий ахборот-коммуникацияларини кенг жорий этиш орқали қоғозбозлик, бюрократизм ва буйруқбозлик кабиларга чек қўйилади.

Иштирокчилар норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш мақсадида "ақлли тартибга солиш" модели элементлари қўлланилиши эвазига ҳар бир норматив-ҳуқуқий ҳужжатни аниқ ҳисоб-китобга таяниб, илмий асосланган ҳолда ишлаб чиқишни йўлга қўйиш борасида фикр алмашдилар.

Тарқоқ ҳолдаги кўплаб идоравий ҳужжатлар ўрнида тизимлаштирилган қонунчилик базасини шакллантириш бўйича таклифлар илгари сурилди.

Шунингдек, "Қонун ҳужжатларининг таъсирчанлигини баҳолаш тизими" порталини Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳасини ишлаб чиқиш ва келишишнинг ягона электрон тизимига интеграциялашнинг истиқболлари муҳокама этилди.

Юртбошимиз илгари сурган "Қонуннинг бирдан-бир манбаи ва муаллифи том маънода халқ бўлиши шарт" деган тамойил асосида фуқароларнинг норма ижодкорлиги жараёнидаги бевосита иштирокини таъминлаш механизмларини, хусусан, фуқароларнинг жамоавий ташаббусларини электрон тақдим этишга мўлжалланган "Mening fikrim" веб-портали, regulation.gov.uz норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари муҳокамаси портали кабиларнинг имкониятларини янада кенгайтириш масаласи Комиссия аъзолари томонидан атрофлича таҳлил қилинди.

Бундан ташқари, Вазирлар Маҳкамаси, вазирлик ва идоралар, қонунчилик ташаббуси субъектлари томонидан мазкур Фармон мазмун-моҳияти, унинг ижроси юзасидан амалга оширилаётган ишларни жамоатчиликка етказиш мақсадида туркум семинарлар ташкил этилишига келишиб олинди.

Қизғин мунозаралар руҳида кечган йиғилиш якунида Комиссия аъзолари олдида турган муҳим ишлар, масъул ижрочилар зиммасига юклатилган вазифалар белгилаб олинди.

Раҳимжон ҲАКИМОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
Қонунчилик муаммолари ва парламент тадқиқотлари институти директори:

— Бўлиб ўтган йиғилишда Олий Мажлис зиммасига юклатилган алоҳида вазифалар билан бир қаторда, парламентнинг Вазирлар Маҳкамаси билан биргаликда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни, шунингдек, уларга илова қилинаётган ахборот-таҳлилий материалларни юридик-техник жиҳатдан расмийлаштиришнинг ягона услубиётини ишлаб чиқиш бўйича ҳам амалий фикрлар билдирилди.

Яна бир муҳим масала шуки, қонунларнинг самарадорлигини ошириш мақсадида эндиликда Олий Мажлис Қонунчилик палатасига киритиладиган қонун лойиҳаларига уларнинг ташаббускорлари томонидан қонуннинг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини тарғиб қилиш ҳамда амалга ошириш масалаларини ўз ичига олган тадбирлар режаси ҳам илова қилиниши амалиёти йўлга қўйилади.

Фаррух ҚОРАБОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги бошқармаси бош мутахассиси:

— Комиссиянинг кенгайтирилган йиғилишида Концепцияда белгиланган вазифаларни амалиётга самарали татбиқ қилиш масалалари эътибор марказида бўлди. Жумладан, таҳлилларга кўра, бугунги кунда норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари муҳокамаси порталида фуқаролар ва тадбиркорлик субъектлари томонидан билдирилаётган фикр-мулоҳазаларнинг атиги 12,7 фоизигина ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқаётганлар томонидан кўриб чиқилган, холос. Йиғилишда фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг таклифлари инобатга олинишини шарт этиб белгилаш масаласи кўтарилди.

Шунингдек, айни пайтда норматив ҳужжатларни баҳолашда фақатгина regulation.gov.uz портали имкониятлари билан чекланиляпти. Ваҳолонки, ривожланган хориж мамлакатларида бундай тизимнинг бир қанча усулларидан фойдаланилади. Шундан келиб чиқиб, айнан баҳолаш борасида алоҳида давлат идорасини масъул этиб белгилаш мақсадга мувофиқлиги таклифи билдирилди. Ушбу йўналишда ҳам эндиликда самарали тизим йўлга қўйилади.

Қобил ХИДИРОВ.

Тўқимачилик саноатига 240 миллион АҚШ долларилик инвестиция жалб этилмоқда

1

Тошкент шаҳрида "Ўзтўқимачиликсаноат" уюшмаси ҳамда Хитой Тўқимачилик ва кийим-кечак миллий кенгаши томонидан тегишли вазирлик ва идоралар кўмагида ташкил этилган Ўзбекистон — Хитой бизнес форумидан кўзланган асосий мақсад ҳам шундан иборат. Яъни икки давлат ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш, тўқимачилик саноатида истиқболли қўшма лойиҳаларни ҳаётга татбиқ қилишдир.

— Бугунги кунда хитойлик инвесторлар иштирокида умумий қиймати 220 миллион АҚШ долларилик 10 дан ортиқ лойиҳалар амалга оширилмоқда, — дейди "Ўзтўқимачиликсаноат" уюшмаси раиси ўринбосари Бахтиёр Муҳаммадсаидов. — Аммо бу мавжуд имконият даражасида эмас. Шунинг учун тез орада яна 14 та лойиҳани амалга ошириш, бунинг учун эса 240 миллион долларлик инвестиция жалб этиш юзасидан амалий саъй-ҳаракатлар олиб борилмоқда. Улар жинси ва пахмоқ матолар, тайёр кийим-кечаклар ишлаб чиқаришга қаратилган.

Форумда юртимиз ишбилармонлари билан бирга, Хитойдан ташриф буюрган 30 дан зиёд компаниялар раҳбарлари иштирок этди. Улар дастлаб Бухоро, Қашқадарё, Самарқанд ва Сирдарё вилоятларида бўлиб, ҳудудларнинг инвестициявий салоҳияти билан яқиндан танишдилар. Тадбир давомида чет эллик сармоядорларга тақдим этилаётган имтиёзлар, солиқ ва божхона тизимидаги енгилликлар, эркин иқтисодий зоналардаги шарт-шароитлар ҳақида батафсил маълумот берилди.

— Ташрифимиздан кўзланган асосий мақсад Ўзбекистон енгил саноати билан яқиндан танишиш эди, — дейди Хитой кийим-кечак миллий уюшмаси раиси ўринбосари Чен Дапенг. — Жойларда бўлиб, саноат корхоналарига хом ашё барқарор етказиб берилаётгани, меҳнат ресурслари етарли эканлиги, энг асосийси, соҳа ривожига давлат томонидан юксак эътибор қаратилаётганига ишонч ҳосил қилдик. Бу эса бизни тўқимачилик саноатига сармоя киритиш, ҳамкорлик алоқаларини янги босқичга олиб чиқишга катта туртки бермоқда.

Эътиборлиси, тикув-трикотаж ва тўқимачилик саноатидаги истиқболли лойиҳалар бизнес форуми иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди. Натижада тадбир давомида Хитойнинг бешта йирик компанияси билан дастлабки келишувларга эришилди.

Нодирбек ИБОДУЛЛАЕВ.

МОЛИЯ БОЗОРИ РИВОЖИ

соҳанинг қонуний асосларини янада такомиллаштиришни талаб этади

Молия бозори ва молия хизматлари соҳасини янада ривожлантиришнинг долзарб муаммолари ҳамда истиқболлари, бу борадаги миллий амалиёт ва халқаро тажриба Олий Мажлис Сенати қўмиталари ҳамда Банк-молия академияси билан ҳамкорликда ташкил этилган давра суҳбатида муҳокама қилинди. Сенаторлар, хорижий ва маҳаллий экспертлар, мутасадди вазирлик ва идоралар, тижорат банклари вакиллари иштирокида мамлакатда молиявий бошқарувнинг илғор турларини татбиқ этиш орқали янги иш ўринларини яратиш масаласи хусусида сўз юритилди.

Мутахассислар тақдим этган таҳлиллар Ўзбекистонда молия бозорининг ликвидлилиги талаб даражасида эмаслигини кўрсатади.

Иқтисодиётнинг реал сектори ва молия бозоридаги узилишлар сабабли корхоналарга инвестиция маблағларини жалб қилиш учун молия бозорининг замонавий воситаларидан фойдаланишда қийинчиликларга дуч келиняпти. Уй хўжаликларининг молия бозорига кириб бориши орқали уларнинг корпоратив қимматли қоғозлар бозоридаги салмоғини ошириш масаласи ечимини кутаётган долзарб муаммолардан бири бўлиб қолмоқда.

Бундан ташқари, кредитлаш, жамғарма-депозит, пул ўтказмалари, ҳисоб-касса амалиёти, суғурталаш, инкассация, молиявий кафолатлаш ва валюта олди-сотдиси каби молиявий хизматлар кўрсатиш юртимизда лозим даражада ёки халқаро стандартлар асосида йўлга қўйилмаган. Иқтисодий ривожланган давлатлар тажрибасида кенг қўлланиладиган биржа, лизинг, рейтинглаш, қайта суғурталаш, брокерлик, мулкни баҳолаш, молиявий маслаҳат бериш, молиявий ресурсларни ишончли бошқариш каби хизматларни кўрсатиш кутилган натижаларни бермаяпти.

Давра суҳбатида шу каби соҳада ечимини кутаётган айрим масалалар аниқ таҳлил қилинди. Уларнинг самарали ечими ва амалиётга муваффақиятли жорий этиш йўллари ўрганилди.

— Тўғри, соҳада ҳали натижавий ёндашувни кутаётган, айниқса, қонунчиликдаги такомилга муҳтож бўлган нормалар талайгина, — деди Олий Мажлис Сенатининг Халқаро муносабатлар, ташқи иқтисодий алоқалар, хорижий инвестициялар ва туризм масалалари қўмитаси раиси Алишер Курманов. — Айниқса, корпоратив бошқарув ва молия соҳасида малакали мутахассисларни тайёрлаш, аҳолининг молиявий саводхонлигини ошириш, қимматли қоғозларни сотиш орқали жисмоний ва юридик шахсларнинг бўш пул маблағларини мамлакат иқтисодиётига жалб этиш бўйича ишларни янада жонлантириш лозим. Чунки бу камчиликлар молия бозори ва хизматларини ривожлантириш билан боғлиқ дастурлар ижроси самарадорлигини ошириш, иқтисодиётга хорижий инвестицияларни жалб қилишга салбий таъсир кўрсатяпти. Бунинг учун бир неча янги қонунлар қабул қилиш олдимизда турган вазифалардандир. Жумладан, давра суҳбатида билдирилган таклифга кўра, молия бозорини ривожлантириш ва унинг тартиб-таомилларини соддалаштириш, инвесторлар ҳамда фонд бозорининг бошқа иштирокчиларига қулай шарт-шароит яратиш мақсадида "Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида" ва "Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида"ги қонунларга қўшимча ва ўзгартиш киритишни янада тезлаштиришга келишиб олинди.

Тадбирда қатнашган халқаро экспертлар ҳам бу борада халқаро тажрибанинг муваффақиятларидан самарали фойдаланиш юзасидан фикр билдирди.

— Жанубий Корея ва Ўзбекистон иқтисодиёти, банк-молия тизими бир-биридан катта фарқ қилади, — дейди Қимматли қоғозлар бозорини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш маркази консультанти Пол Ли. — Аммо Ўзбекистон замонавий молия бозорини ривожлантириш учун катта салоҳиятга эга мамлакат. Унинг инвестиция ресурсларини янада очиқроқ тақдим этиш, банкларнинг жозибадорлигини ошириш ва аҳоли ўртасида акциядорлик жамиятлари фаолиятида иштирок этишга ишонч уйғотиш — молия бозорининг келгусидаги истиқболини таъминлайди. Бугун молия бозори кечагидан фарқ қилади. Мулкдор бўлиш учун имкониятлар жуда кўп. Бу борада аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини янада кучайтириш орқали молия бозорларининг жадал суръатлар билан равнақ топишига ижобий таъсир кўрсатиш мумкин.

Давра суҳбати якуни бўйича амалдаги қонун ҳужжатларига молия бозори ва хизматларини ривожлантириш, фонд биржаси механизмларини такомиллаштириш ҳамда давлат қисқа муддатли қимматли қоғозларини чиқариш билан боғлиқ ўзгартишлар киритиш юзасидан тавсиялар ишлаб чиқилди.

Мунисхон КАРИМОВА.

Ўзбекистон – Тожикистон бизнес форуми

1

Томонларнинг фикрича, гарчи рақамлар ой сайин ортиб бораётганига қарамай, ҳозирги натижалар мавжуд салоҳият даражасида эмас. Давлатларимиз раҳбарлари томонидан 2020 йилгача товар айирбошлаш ҳажмини 500 миллион АҚШ долларига етказиш вазифаси қўйилганининг боиси ҳам ана шунда.

Юртимиз экспортининг асосий қисмини енгил ва юк машиналари, қишлоқ хўжалиги техникалари, электротехника, тўқимачилик, металлургия, озиқ-овқат саноати, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари, қурилиш моллари ташкил этади. Ўз навбатида, Тожикистондан қурилиш материаллари, саноат маҳсулотлари, ҳунармандлик буюмлари олиб келинади.

Анжуманда иқтисодиёт соҳалари, саноат тармоқларига киритилаётган инвестициялар ҳажмини ошириш, қўшма лойиҳаларни ҳаётга татбиқ этиш, биргаликда ишлаб чиқариш корхоналари ташкил этиш, "Савдо уй"ларини очиш, ташқи савдони қўллаб-қувватлаш масалалари атрофлича муҳокама қилинди.

Шундан сўнг мулоқотлар B2B форматида давом эттирилди.

— Бугунги тадбир биз, ишбилармонлар учун ўта самарали бўлди, — дейди "Azimi.Ko" ширкати раҳбари Баҳриддин Додоев. — Шу пайтгача қурилиш материаллари савдоси билан шуғулланган бўлсак, энди уларни ўзимиз ишлаб чиқарамиз. Бунда ўзбекистонлик ҳамкорларимиз яқиндан кўмак берадиган бўлишди. Имзоланган шартномага кўра, дастлаб ўзбек олимлари томонидан яратилган инновацион материал — суюқ ҳолатдаги гулқоғозлар ишлаб чиқаришни йўлга қўямиз.

Бизнес форумида маҳсулотларининг 75 фоизини қўшни Тожикистонга экспорт қилаётган бекободлик тадбиркор Сафарой Бердиева янги ҳамкорлар топиб, қўшимча шартномалар имзолаганидан жуда мамнун.

— Тўртта янги ҳамкор билан келишувга эришиб, махсус кийим-бош етказиб бериш бўйича 50 миллион долларлик шартнома ҳам имзоладик, — дейди у. — Бу ҳали ишимизнинг бошланиши. Чунки корхонамиз томонидан яратилган мактаб ўқувчилари формаси ҳамкорларимизга, уларнинг буюртмачиларига маъқул тушибди. Бу борада ҳам аниқ келишувга эришсак, экспорт шартномамиз янада кўпаяди.

Бизнес форуми доирасида икки давлат бизнес доиралари ўртасида умумий қиймати 103,3 миллион АҚШ долларилик 11 келишув ҳужжати имзоланди.

Тожикистон ишбилармон доира вакиллари шу куни пойтахтимиздаги "Artel", "Gold Dried Fruits Export", "Uztex Tashkent" каби бир қатор корхоналарда бўлиб, иш жараёни ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш фаолияти билан яқиндан танишди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Н. Отажонов сўзга чиқди.

Саид РАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Пойтахтда инвестиция муҳитини янада яхшилаш бўйича эксперимент ўтказилади

1

Мазкур ҳужжат билан пойтахтдаги сармоявий муҳитнинг ҳақиқий аҳволини ўрганиш, инвестицияларни жалб этиш орқали иқтисодиёт тармоқларини ривожлантириш ва модернизациялаш каби ваколатлар тажриба тариқасида Тошкент шаҳар ҳокимлигига берилиши кўзда тутилмоқда. Унинг самарасига қараб, бошқа ҳудудларга ҳам жорий этиш мўлжалланган.

Маълумотларга кўра, тадбиркорлар билан ўтказилган турли даражалардаги музокаралар натижасида 2,1 миллиард АҚШ долларига тенг 143 та инвестицион лойиҳа маъқулланган. Уларнинг 1,5 миллиард доллари тўғридан-тўғри хорижий сармояларга тўғри келади. Асосий масала ушбу лойиҳалар учун ажратиладиган ер майдони билан боғлиқ. Чунки истиқболли лойиҳаларни татбиқ этиш учун 230 гектар танқис мегаполис ер майдони ёки бўшаб қолган кўчмас мулк объектлари зарур эди. Рухсат бериш учун эса кўплаб ҳужжатлар йиғишга тўғри келарди.

тўғри келарди. Натижада уларнинг давлатга, ҳокимиятга бўлган ишончи йўқолади. Оддий мисол, собиқ "Алтомиш" спорт саройига 72 миллиард нарх белгиланганди. 10 йилдан бери сотувда турибди. Бу нархга ҳеч ким олмаяпти. Агар ўша объект бирорта инвесторга 10 йил олдин берилганида эди, бугун у ерда 500 нафар одам ишларди, солиқдан тушадиган маблағ ҳам 100 миллиарддан ошиши мумкин эди. Эндиликда махсус ишчи гуруҳ томонидан маҳаллий ва хорижий инвесторларнинг лойиҳалари, ер ёки бино ажратиш масалалари 10 кун ичида ўрганилиб, зарур чоралар кўрилади. Бу эса барча учун бирдек фойдали.

Фармонга мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ва Тошкент шаҳар ҳокимлигининг 2018 йил 15 августдан 2019 йил 15 августгача пойтахтда инвестиция муҳитини яхшилаш бўйича тажриба тариқасида янгича тартиблар жорий қилинади.

Жумладан, Тошкент шаҳар ҳокимининг инвесторлар билан тўғридан-тўғри музокаралар асосида инвестиция шартномаларини тузиш орқали соддалаштирилган тартибда доимий эгалик, доимий фойдаланиш, вақтинчалик эгалик қилиш ҳуқуқидан фойдаланиш учун ер участкаларини ажратиш, сармоядорлар билан музокара якунлари бўйича инвестиция келишуви асосида фойдаланилмаётган давлат объектларининг майдони, ҳажмидан қатъи назар, сотиш, шунингдек, пойтахт ҳокими қарорига биноан, хусусий бошқарувчи ташкилотларга ишончли бошқарув шартномаси асосида кичик саноат ҳудудлари дирекциялари функцияси бериладиган бўлди. Боиси бугунги кунда биргина Мирзо Улуғбек туманидаги кичик саноат зонасида 42,2 минг квадрат метр, Олмазор туманидаги саноат зонасида 4,7 минг, Сергелида эса 8,4 минг квадрат метр ҳудудлар бўш ётганди.

Бундан ташқари, жойлардаги давлат ҳокимияти органларининг бозорлар (фондлар) ва савдо мажмуаларидаги улушларини хусусий тадбиркорлик субъектларига инвестиция ва ижтимоий мажбуриятлар эвазига сотиш, давлат-хусусий шериклиги шартларида автомобиль йўллари бўйлаб пулли автомобиль сақлаш жойларини ташкил этиш бўйича лойиҳаларни амалга ошириш, хусусий инвесторларни жалб қилган ҳолда кўп қаватли автомобиль сақлаш жойлари қуриш дастурини тасдиқлаш каби тадбирлар ҳам Тошкент шаҳар ҳокими қарорига биноан рўёбга чиқарилади.

Шунингдек, Тошкент шаҳридаги эркин иқтисодий ва кичик саноат зоналарининг маъмурий бошқарув кенгаши ваколатлари Тошкент шаҳар ҳокимига ўтади, у ушбу ваколатларни кичик саноат зоналари дирекцияларига қисман ёки тўлиқ бериши мумкин.

Дарвоқе, эндиликда ер участкалари инвестор томонидан бир йил, лозим бўлганда ва лойиҳа мураккаб бўлса, кўпроқ вақтга захирага олинади. Ушбу муддат ичида у шартнома доирасида зиммасига олган мажбуриятларни бажаролмаса, ер участкасини резервлаш инвесторга компенсация ва зарарларни қоплаб беришсиз тартибда бекор қилинади.

Аҳрор ХОЛМИРЗАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси бош мутахассиси:

— Ҳужжатга кўра, агар тадбиркор инвестиция лойиҳасидаги шартномада кўрсатилган ишларни бажармаса, дейлик, бунёд этилиши лозим бўлган завод ёки фабрикани, хизмат кўрсатиш ҳамда ишлаб чиқариш объектларини қуриш ишларини ўз вақтида бошламаса, мазкур ҳолатларда уларга ажратилган ер участкалари ёки берилган объектлар қайтариб олинади.

2018 йил 1 октябрдан жорий қилинадиган яна бир янгилик шундан иборатки, автотранспорт воситаларини вақтинчалик сақлаш хизматларини кўрсатиш билан шуғулланаётган юридик шахсларнинг белгиланган солиқни тўлаш тартиби бекор қилиниб, улар ягона солиқ тўловига ёки Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси билан белгиланган бошқа умумбелгиланган солиқларга ўтказилади.

Баҳром ҒОФУРОВ,
Тошкент шаҳар давлат солиқ бошқармаси катта инспектори:

— Авваллари автотранспорт воситаларини вақтинчалик сақлаш жойлари билан фаолият кўрсатувчи юридик шахслар томонидан ишласа ҳам, ишламаса ҳам, қатъий белгиланган солиқ тўловларини тўлашлари зарур эди. Эндиликда уларга катта енгилликлар берилмоқда. Яъни улар ягона солиқ тўловини ёки Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексида белгиланган бошқа умумбелгиланган солиқларни тўлашлари мумкин. Соддароқ айтадиган бўлсак, энди улар фаолиятидан келиб чиқиб, ишлаган даври учунгина солиқ тўлайди.

Тошкент шаҳар ҳокимига хорижий инвестор томонидан 10 миллион АҚШ долларидан ортиқ эквивалентда чет эл инвестицияси улуши бўлган инвестиция лойиҳаларини амалга оширишда чет эл инвесторлари билан инвестиция шартномаларини тузиш ҳуқуқи берилмоқда. Зарур ҳолларда эса пойтахтнинг Олмазор, Юнусобод, Чилонзор ва Сергели туманларига ёндош — Тошкент вилояти ҳудудида кичик саноат зоналари яратиш учун ҳар бирининг майдони камида 20 гектардан кам бўлмаган ер участкалари ажратиш бўйича қарор лойиҳаси ҳам тайёрланади.

Албатта, Фармонда инвестициявий манфаатларни амалга оширишда маданий мерос объектлари, атроф-муҳитнинг қулай экологик ҳолати сақлаб қолиниши, фуқаролар ҳаётига зиён етказмаслик, дарахт ва ўсимликларнинг ноқонуний кесилишининг олдини олиш, аксинча, яшил ҳудудларни яратиш масалалари ҳам ўрин олган.

Президент томонидан имзоланган Фармон ижроси пойтахтга сармоя киритиш орқали унинг инвестициявий жозибадорлигини юксалтириш, пировардида аҳоли турмуш тарзини янада яхшилаш, халқни рози қилишга имкон беради.

Бош прокуратура ҳузуридаги Ахборот-таҳлил мультимедиа маркази материаллари асосида Раҳим ШЕРҚУЛОВ тайёрлади.

Ўзбекистон Орол ҳалокатини бартараф этиш учун саъй-ҳаракатларни бирлаштиришга чорламоқда

1

Пировардида орадан 9 йил ўтиб давлат раҳбарлари — ОҚХЖ таъсисчилари йиғилади. Ўзбекистон бу борадаги халқаро ҳамкорлик салоҳиятини бирлаштириш учун барча зарур саъй-ҳаракатларни сафарбар этмоқчи.

Фожиани тўхтатиб қолиш

Орол фалокати битта давлат ёки минтақанинг эмас, балки бутун дунё ҳамжамияти муаммоси ҳисобланади. Ўзбекистон Оролбўйи ҳудудида экологияни сақлаб қолиш учун улкан саъй-ҳаракатларни амалга оширмоқда. Охирги йилларнинг ўзида республикада умумий қиймати 5,5 миллиард доллардан зиёд бўлган лойиҳалар рўёбга чиқарилди. Ўзбекистоннинг ОҚХЖга раислиги доирасида (2013 — 2016 йиллар) мамлакатимиз томонидан Оролнинг қуриши асоратларини бартараф этиш ва Оролбўйида экотизим фожиасининг олдини олиш бўйича чора-тадбирлар кўрилди. Булар БМТ Бош Ассамблеясининг 68-сессиясида қўллаб-қувватланди. 2014 йил октябрь ойида Урганч шаҳрида ўтказилган "Орол денгизи минтақасидаги экологик офат оқибатларини юмшатиш бўйича ҳамкорликни ривожлантириш" мавзуидаги халқаро конференция якунлари бўйича келишувларга эришилди ва умумий қиймати 3 млрд. долларлик минтақавий лойиҳалар имзоланди.

Ўзбекистоннинг жамғармага раислиги пайтида Орол денгизи ҳавзасидаги мамлакатларга ёрдам кўрсатиш бўйича учинчи ҳаракатлар дастури қабул қилинди.

Айни пайтда чет эллик ҳамкорларнинг фаол ёрдамида Орол денгизининг қуриб қолган тубида саксовул ва шўрга чидамли бошқа ўсимлик турларидан иборат 350 минг гектарлик ўрмон ҳимоя қалқонини яратиш, коллектор-дренаж сувлари чиқиб кетиш тизимини яхшилаш, Оролбўйи аҳолиси турмуш даражасини ошириш бўйича лойиҳалар рўёбга чиқарилди.

2017 йил январь ойида Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан 2017 — 2021 йилларда Оролбўйи минтақасини ривожлантириш бўйича Давлат дастури тасдиқланди. Унда 8,422 трлн. сўм ҳажмида молиялаштириш назарда тутилган. Асосий эътибор Оролбўйида иқтисодий ва ижтимоий-иқтисодий ҳолатни, аҳоли турмуш шароити ҳамда сифатини яхшилаш, Орол денгизи экологик фалокати асоратларини юмшатиш бўйича инвестицион лойиҳаларни ўз вақтида ва самарали амалга оширишга қаратилди.

Ўзаро ҳамкорликнинг икки томонлама формати

Ўзбекистон нафақат ОҚХЖ доирасида, балки икки томонлама даражада Орол муаммоси бўйича иш олиб боряпти. Ўтган икки йилда қўшни давлатлар билан сув соҳасидаги ҳамкорлик сезиларли даражада жадаллашди. 2016 йил ноябрь ойида Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасида сув ресурсларини бошқариш бўйича ҳамкорлик соҳасида ишчи гуруҳи тузилди. Икки давлат трансчегаравий дарёлар сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш бўйича маслаҳатлашув майдонлари ташкил этилди. Мамлакатларимиз экспертлари Угам дарёсидан аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш бўйича лойиҳани амалга оширишга доир чора-тадбирларни ишлаб чиқмоқда.

Қирғизистон билан минтақавий сувдан фойдаланиш масалалари бўйича ҳам сезиларли ўсишга эришилган. 2017 йилда "Миллий энергетика холдинг компанияси" ОАЖ ва "Ўзбекгидроэнерго" АЖ ўртасида Қамбарота ГЭС-1 қурилиши соҳасида ҳамкорлик қилиш, шунингдек, ҳукуматлар ўртасида Косонсой сув омборидан давлатлараро фойдаланиш бўйича битим имзоланди.

Шавкат Мирзиёевнинг Қирғизистон раҳбари Сооронбай Жээнбеков билан учрашуви чоғида сув-энергетика соҳасидаги масалаларга конструктив ечим топишга эришиш йўлида Икки томонлама сув хўжалиги қўшма комиссияси тузиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Таркибида Ўзбекистон ва Тожикистон вакиллари бўлган махсус тузилган ишчи гуруҳ икки давлат манфаатларини инобатга олган ҳолда сув хўжалиги масалаларини тизимли равишда муҳокама этиб келаётир. Фарҳод ГЭСи тўғонидан ўзаро фойдаланиш бўйича келишувга эришилган.

Ўзбекистон Президентининг 9-10 март кунлари Тожикистонга амалга оширган давлат ташрифи доирасида Ўзбекистон томони Тожикистонда гидротехник қурилмалар, жумладан, Вахш дарёси бўйидаги Роғун ГЭСи қурилишида халқаро нормалар ҳамда Ўзбекистон ва Марказий Осиё минтақасидаги барча давлатлар манфаатларини инобатга олган ҳолда иштирок этиш имкониятларини кўриб чиқишга тайёр эканлигини билдирди.

Туркманистон билан бу борадаги ҳамкорлик таркибига "Амударё" ҳавза-сув хўжалиги ташкилоти ҳам кирадиган уч томонлама ишчи гуруҳи доирасида самарали равнақ топяпти. Томонлар ўзаро ишонч руҳида ва бир-бирларининг манфаатларини ҳурмат қилган ҳолда сув оқимларидан биргаликда фойдаланиш масалаларига ечим топмоқда.

Халқаро ҳамжамият эътирофи

Президент Шавкат Мирзиёев БМТ Бош Ассамблеясининг 72-сессиясида юксак минбардан туриб, Орол ҳалокатининг кўлами акс этган харитани кўрсатиб, дунё ҳамжамиятини ушбу фожиани енгиб ўтиш йўлида бирлашишга чақирди. Марказий Осиёда хавфсизлик ва барқарорликни таъминлаш ҳақида гапирар эканмиз, минтақанинг умумий сув ресурсларидан биргаликда фойдаланиш масаласини четлаб ўтиш мумкин эмас, деб таъкидлади давлатимиз раҳбари. Алоҳида қайд этилдики, ушбу муаммога ҳудуднинг барча мамлакатлари ва халқлари манфаатлари билан баравар ҳисоблашишдан бошқа ечим йўқ. Ўзбекистон БМТнинг Марказий Осиё учун превентив дипломатия бўйича минтақавий маркази томонидан ишлаб чиқилган Амударё ва Сирдарё сув ресурсларидан фойдаланиш тўғрисидаги конвенцияни қўллаб-қувватлади. Денгизнинг қуриши оқибатларини бартараф этиш учун саъй-ҳаракатларни халқаро миқёсда бирлаштириш ҳозир ҳар қачонгидан ҳам муҳим.

Фожианинг бутун сайёрага дахлдор эканлигини эътиборга олиб, Ўзбекистон ташаббуси билан БМТ ҳомийлигида Орол денгизи ва Оролбўйи ҳудуди бўйича махсус Траст жамғармаси тузилди. Унинг асосий вазифаси — Оролбўйидаги аҳоли саломатлиги ва фаровонлигини таъминлаш, экологик мувозанатни асраш ва ҳудуднинг чекланган сув ресурсларидан оқилона фойдаланишга қаратилган саъй-ҳаракатларни мувофиқлаштириш, маблағлар жалб қилиш ва манзилли дастурлар, лойиҳаларни рўёбга чиқариш.

Яқинда, шу йилнинг 7-8 июнь кунлари Тошкентда "Орол фожиаси оқибатларини юмшатиш бўйича ҳамкорликдаги ҳаракатлар: янгича ёндашувлар, инновацион ечимлар ва инвестициялар" мавзуида нуфузли халқаро конференция бўлиб ўтди. Унда Марказий Осиё мамлакатлари парламентлари депутатлари, вазирлик ва идоралари раҳбарлари, Ўзбекистоннинг давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари мутасаддилари, 20 дан ортиқ хорижий давлатларнинг етакчи мутахассислари, Оролни қутқариш халқаро жамғармаси, Марказий Осиё минтақавий экология маркази, Халқаро ҳамкорлик бўйича Германия жамияти (GIZ), БМТ тузилмалари, Ислом ҳамкорлик ташкилотининг Фан ва технологиялар соҳасида ҳамкорлик бўйича Доимий қўмитаси, Глобал сув ҳамкорлиги, Оролбўйидаги экологик вазиятни яхшилаш бўйича лойиҳаларга инвестиция киритиш истагидаги Жаҳон банки, етакчи молия институтлари ва халқаро ташкилотлар, чет эл компаниялари, шунингдек, хорижий ва миллий ННТ, бизнес ва ОАВ вакиллари иштирок этди.

Анжуман доирасида Марказий Осиё экологик форуми ташкил қилинди. Оролбўйи ҳудудидаги вазиятни яхшилашга қаратилган лойиҳалар тасдиқланди. Уларни рўёбга чиқариш учун хорижий инвестициялар ва маҳаллий бизнес жалб қилинмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Тараққиёт дастури, Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси, Оролни қутқариш халқаро жамғармасининг GEF агентлиги ҳамда мазкур жамғарманинг Қозоғистондаги ижроия қўмитаси ўртасида Орол денгизининг қуриган ер майдонларига кўчатлар экиш бўйича ишларни мувофиқлаштириш бўйича ҳамкорлик меморандуми, шунингдек, Ўзбекистон Экоҳаракати билан Ислом ҳамкорлик ташкилотининг Фан ва технологиялар соҳасида ҳамкорлик бўйича Доимий қўмитасининг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича ҳамкорлик меморандуми ва бошқа келишувлар имзоланди.

Форум Марказий Осиёда юзага келган энг мураккаб ва оғриқли экологик масалаларни ҳал этиш учун минтақавий ҳамкорликни кучайтиришга туртки берди.

Анжуман якунлари бўйича қабул қилинган резолюция минтақа мамлакатларини Оролни қутқариш халқаро жамғармаси фаолияти доирасида Оролбўйи муаммоларини мувофиқлаштириш, Орол денгизи қуриши оқибатларини юмшатиш бўйича амалга оширилаётган дастурлар самарадорлигини ошириш, нафақат Оролбўйи, балки бутун Орол денгизи ҳавзасидаги экологик ва ижтимоий-иқтисодий вазиятни яхшилашга йўналтирилган лойиҳаларни рўёбга чиқаришда ҳамжиҳатлик йўлларини топиш, шунингдек, трансчегаравий дарёлар сув ресурсларидан фойдаланиш бўйича янги ёндашувлар ва инновацион қарорларни биргаликда ишлаб чиқишда Марказий Осиё давлатларининг ўзаро алоқаларини чуқурлаштиришга чақирди.

Ўз кун тартибига кўплаб масалаларни жамлаган Оролни қутқариш халқаро жамғармасининг бўлажак саммити жамғарма фаолиятини такомиллаштириш учун ҳаётий аҳамият касб этувчи аниқ қарорлар қабул қилишга имкон берадиган янги ташаббуслар билан ёдда қолиши, шубҳасиз. Бу эса Орол фожиаси оқибатларини енгиб ўтиш бўйича ҳамкорликнинг принципиал масалаларини ҳал этиш имконини беради.

Нигора ШОҲИМАРДОНОВА,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти бош илмий ходими.

ОҚХЖ таъсисчилари:

Орол денгизи

1960 йилга қадар

- Денгиз ҳудуди: 68,9 минг км^2
- Сув ҳажми: 1083 км^3
- Узунлиги: 426 км.
- Эни: 284 км.
- Энг чуқур жойи: 68 м.

5,5 миллион гектар майдонда Оролқум чўлининг пайдо бўлиши натижасида ҳар йили 90 кун мобайнида чанг бўронлари кўтарилиб, 100 миллион тоннадан ортиқ чангни минглаб чақирим майдондаги атмосферага учиряпти.

Сўнгги 50 йил ичида Орол денгизининг сатҳи 29 метрга пасайди, сув ҳажми 10 баравар камайди, денгиз юзасининг майдони эса 4 карра қисқарди. Орол ҳалокати Марказий Осиёдаги иқлим шароитига кучли салбий таъсир ўтказди.

«Халқ сўзи»

Ўзбекистон — Ҳиндистон: ЯНГИ ЛОЙИҲАЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

1

Бунинг самараси ўлароқ, айни пайтда юртимизда ҳиндистонлик ишбилармонлар савдо, қайта ишлаш саноати, нефть, кимё, тўқимачилик, чарм маҳсулотлари тайёрлаш, қурилиш ва хизмат кўрсатиш соҳаларида ўз лойиҳаларини амалга оширмоқда. Яъни ҳозир Ўзбекистонда ушбу давлат бизнес вакиллари сармояси иштирокида 139 та ишбилармонлик субъекти фаолият юритяпти. Шундан 59 таси қўшма корхона бўлса, қолганлари тўлиқ ҳиндистонликлар томонидан молиялаштирилган.

Ҳукуматлараро комиссия йиғилишида истиқболдаги вазифаларга ҳам алоҳида урғу берилди. Жумладан, ахборот-коммуникация технологиялари, инновация, туризм, тиббиёт ва фармацевтика каби соҳалардаги ҳамкорликни янада кенгайтириш хусусида фикр алмашилди.

Савдо-иқтисодий ва илмий-техник ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон — Ҳиндистон ҳукуматлараро комиссиясининг ўн биринчи мажлиси якунида баённома имзоланди.

Куннинг иккинчи ярмида Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси билан биргаликда бизнес форуми ҳамда кооперация биржаси ташкил этилди. Иштирокчилар унда қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат саноати, сайёҳлик, ахборот-коммуникацияси ва тиббий хизматга оид истиқболли лойиҳалар бўйича ўзаро фикр алмашдилар, амалий келишувларга эришдилар.

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбек автомобилсозлиги: МАҲАЛЛИЙЛАШТИРИШ ҲАЖМИ ОРТАДИ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КЎПАЯДИ

1

Тежамкорлик ва ишончлилик "JV MAN Auto Uzbekistan" корхонаси маҳсулотларининг алоҳида ажралиб турувчи жиҳатларидир. Бу ерда йиғилган техникалар қанча юришидан қатъи назар, двигатель ва трансмиссия агрегатлари учун 2 йиллик кафолат берилишининг боиси ҳам шунда.

Завод шу ҳудудда жойлашган "Uz Auto Trailer" масъулияти чекланган жамияти билан мустаҳкам ҳамкорликни йўлга қўйгани маҳаллийлаштириш кўламини кенгайтириш, ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш имконини беряпти.

Гап шундаки, бу ерда тўлиқ технологик цикл бўйича самосвал кузовлари, бортли, изотермик, тентли ва яхлит металли фургонлар, самосвал яримтиркамалар, контейнер ташигичлар ишлаб чиқарилади. Унинг лойиҳавий қуввати 2000 та яримтиркама ва 1000 та юк машинаси шассисига устқурмалар етказиб беришга тенг.

2017 йил ушбу корхона ҳаётида янги давр бошланди. Сабаби, "Uz Auto Trailer"да 10 тоннадан 36 тоннагача юк ташишга мўлжалланган "КамАЗ" русумидаги техникалар ишлаб чиқариш бошланди. 320 нафардан зиёд малакали мутахассис-ходимлар меҳнат қилаётган жамоа томонидан йилига 2000 тадан ортиқ "КамАЗ" юк автомобиллари йиғилади.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида 26 июнь куни бўлиб ўтган йиғилишда автомобилсозлик саноатини ривожлантириш бўйича берган топшириқларидан келиб чиқиб, "JV MAN Auto Uzbekistan" қўшма корхонаси маҳаллийлаштириш ҳажмини ошириш, ишлаб чиқаришни кўпайтириш чора-тадбирларини кўрмоқда. Унинг сервис ва дилерлик марказида куни кеча иш бошлаган кўргазмадан кўзланган мақсад шундан иборат. Яъни юк автомобиллари, автобуслар, осма ва тиркама бутловчи деталларини маҳаллийлаштириш бўйича юртимиз ишлаб чиқарувчилари билан кооперация алоқаларини мустаҳкамлаш орқали машиналар таннархини пасайтиришдир.

Октябрь ойига қадар давом этадиган кўргазмада юк автомобиллари, автобуслар, осма ва тиркама техникининг маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга таклиф этилаётган жами 500 дан ортиқ бутловчи боғламалари тақдим қилинмоқда.

Айни пайтда автомобилсозлик соҳасида туб ислоҳотлар, янгиланишлар жараёни кечмоқда. Турдош корхоналарни фойдаланишга топшириш, янги маҳсулотларни ўзлаштириш, бутловчи буюм ва эҳтиёт қисмларни маҳаллийлаштириш борасида йирик инвестициявий лойиҳалар амалиётга татбиқ қилиняпти. Буларнинг барчаси тез орада ўз самарасини бериб, иқтисодиётимиз ривожи, аҳоли турмуш даражаси юксалишига хизмат қилиши, шубҳасиз.

Мамадиёр ЗИЁДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Хабар

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚЎМИТАЛАРИ ВА ИДОРАЛАР ТОМОНИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА 2018 ЙИЛ 26 МАЙДАН 1 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТНИ ХАБАР ҚИЛАДИ.

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги директорининг 2018 йил 15 майдаги 185-сон "Харид қилиш тартиб-таомилларини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги буйруғи.

2018 йил 26 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3016. (2018 йил 28 майдан кучга кирди).

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг 2018 йил 19 апрелдаги 81, 12, 2012-38-сон "Махсус инвестиция устама ҳақини "Ўзбекнефтгаз" МХКнинг махсус счётига ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарорга ўзгартиришлар киритиш ҳақида"ги қарори.

2018 йил 29 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2451-1. (2018 йил 29 майдан кучга кирди).

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг 2018 йил 10 майдаги 94, 2018-46-сон "Республика ички истеъмолчиларига реализация қилинадиган пахта толасига қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарорни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида"ги қарори.

2018 йил 31 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2327-1. (2018 йил 29 майдан кучга кирди).

4. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг 2018 йил 8 майдаги 95, 2018-36-сон "Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги Жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш жамғармасига йиғимларни ҳисоблаб чиқиш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарори.

2018 йил 31 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3017. (2018 йил 1 июндан кучга кирди).

5. Ўзбекистон Республикаси Ташқи савдо вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитасининг 2018 йил 23 майдаги 2018/16-03, 17, 98, 01-02/12-40-сон "Товарларни қайта ишлаш жараёнининг техник-иқтисодий асосларини келишиш ва божхона ҳудудидан ташқарида товарларни қайта ишлашнинг Ўзбекистон Республикаси иқтисодий манфаатларига мувофиқлиги тўғрисида хулосалар бериш тартиби ҳақидаги низомни тасдиқлаш тўғрисида"ги қаророни ўз кучини йўқотган деб топиш ҳақида"ги қарори.

2018 йил 31 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1634-1. (2018 йил 1 июндан кучга кирди).

6. Электр энергетикада назорат бўйича давлат инспекцияси бошлиғининг 2018 йил 21 майдаги 6-сон "Электр билан иситиш мақсадида электр энергиясидан фойдаланишни келишиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги буйруғни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида"ги буйруғи.

2018 йил 31 майда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1775-1. (2018 йил 1 июндан кучга кирди).

7. Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг 2018 йил 17 майдаги 137-сон "Муҳрлар ва штампларни тайёрлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги буйруқ, шунингдек унга ўзгартириш ва қўшимчаларни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида"ги буйруғи.

2018 йил 1 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1077-4. (2018 йил 1 июндан кучга кирди).

8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон нефть маҳсулотлари ва газдан фойдаланишни назорат қилиш давлат инспекцияси бошлиғининг 2018 йил 21 майдаги 5-сон "Табиий газ етказиб бериш, транспортировка қилиш, тақсимлаш ва сотишдаги йўқотишларни аниқлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномани тасдиқлаш ҳақида"ги буйруғи.

2018 йил 1 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3018. (2018 йил 1 июндан кучга кирди).

9. Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қўмондонининг 2018 йил 14 майдаги 122-сон "Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Ҳарбий-техник институтида ҳарбий-профессионал танлаш тадбирларини ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги буйруғи.

2018 йил 1 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3019. (2018 йил 1 июндан кучга кирди).

10. Ўзбекистон Республикаси адлия вазирининг 2018 йил 1 июндаги 307-мҳ-сон "Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизасини ўтказиш услубиётини тасдиқлаш тўғрисида"ги буйруққа ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги буйруғи.

2018 йил 1 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2745-1. (2018 йил 5 июндан кучга киради).

11. Ўзбекистон Республикаси адлия вазирининг 2018 йил 1 июндаги 308-мҳ-сон "Нодавлат нотижорат ташкилотларининг ўтказилиши режалаштирилаётган тадбирлари ҳақида хабардор қилиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги буйруғи.

2018 йил 1 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3020. (2018 йил 1 июндан кучга кирди).

12. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг 2018 йил 1 июндаги 5, 08/23-сон "Давлат хизматлари ягона реестрини тасдиқлаш тўғрисида"ги қарори.

2018 йил 1 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3021. (2018 йил 1 июндан кучга кирди).

II. Давлат реестридан чиқарилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг "Республика ички истеъмолчиларига реализация қилинадиган пахта толасига қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарори (рўйхат рақами 2327, 2012 йил 16 февраль).

Адлия вазирининг 2018 йил 29 майдаги 300-мҳ-сон буйруғига асосан давлат реестридан чиқарилди.

2. Ўзбекистон Республикаси Ташқи савдо вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитасининг "Товарларни қайта ишлаш жараёнининг техник-иқтисодий асосларини келишиш ва божхона ҳудудидан ташқарида товарларни қайта ишлашнинг Ўзбекистон Республикаси иқтисодий манфаатларига мувофиқлиги тўғрисида хулосалар бериш тартиби ҳақидаги низомни тасдиқлаш тўғрисида"ги қарори (рўйхат рақами 1634, 2006 йил 31 декабрь).

Адлия вазирининг 2018 йил 31 майдаги 302-мҳ-сон буйруғига асосан давлат реестридан чиқарилди.

3. Электр энергетикада назорат бўйича давлат инспекцияси бошлиғининг "Электр билан иситиш мақсадида электр энергиясидан фойдаланишни келишиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги буйруғи (рўйхат рақами 1775, 2008 йил 29 февраль)

Адлия вазирининг 2018 йил 31 майдаги 303-мҳ-сон буйруғига асосан давлат реестридан чиқарилди.

4. Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирининг "Муҳрлар ва штампларни тайёрлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарори (рўйхат рақами 1077, 2001 йил 27 октябрь), шунингдек унга ўзгартириш ва қўшимчалар (рўйхат рақами 1077-1, 2004 йил 15 январь), (рўйхат рақами 1077-2, 2013 йил 18 январь), (рўйхат рақами 1077-3, 2017 йил 1 август).

Адлия вазирининг 2018 йил 1 июндаги 304-мҳ-сон буйруғига асосан давлат реестридан чиқарилди.

5. Ўзбекистон Республикаси адлия вазирининг "Нодавлат нотижорат ташкилотлари тадбирларини келишиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги буйруғи (рўйхат рақами 2679, 2015 йил 4 июнь), шунингдек унга ўзгартириш ва қўшимчалар (рўйхат рақами 2679-1, 2016 йил 27 июль).

Адлия вазирининг 2018 йил 1 июндаги 308-мҳ-сон буйруғига асосан давлат реестридан чиқарилди.

6. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг "Давлат хизматлари ягона реестрини тасдиқлаш тўғрисида"ги қарори (рўйхат рақами 2976, 2018 йил 28 февраль).

Адлия вазирининг 2018 йил 1 июндаги 309-мҳ-сон буйруғига асосан давлат реестридан чиқарилди.

Мазкур ҳужжатлар қонунчиликка ўзгартириш киритилиши ва/ёки янги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.

www.xs.uz /xalqsuzi.uz @xs_uz

Халқ сўзи
2018 йил 17 август

ЎЗБЕГУ ТОЖИК — ҚОШУ КЎЗ

Ўзбек адабий тилининг асосчиси, шоирлар султони Алишер Навоий ҳамда форс-тожик адабиётининг улуғ намояндаси Абдураҳмон Жомийнинг ибрат бўлгулик муносабатидан воқифмиз. Улар ўртасидаги ришта икки қардош халқнинг дўстлиги, ижодий ҳамкорлигига пойдевор бўлган, десак янглишмаймиз. Икки адабиёт вакиллари қай даражада бир-биридан таъсирлангани, ўрни келганда, бир-биридан ўргангани ҳақида кўп таъкидлаб ўтишган. Адабий дўстлик меҳр-оқибатнинг кучайишига туртки бўлди, икки адабиёт вакили бир-бирининг қўлини олиб, сўзнинг баланд чўққиси сари интилди, гўё.

ТАЛҚИН

Навоийнинг бир муддат Самарқандда яшаганини биламиз. У мадрасаларда таҳсил олди, илм-фан аҳли билан яқинлашди. Замонасининг машҳур олими Фазлуллоҳ Абулайс Самарқандийдан камолот сирларини ўрганди.

Манбаларда қайд этилишича, Навоийнинг Самарқандда бўлиши туркийзабон ва форсийзабон толиби илмлар учун муҳим воқеа эди. Бу ерда билимини оширган ҳазрат, ўз навбатида, бадиий ижод ихлосмандларини атрофида жамлади, икки тилда шеъриятдан сабоқ берди. Унинг саъй-ҳаракати ила устоз — шогирд мактаби анъаналари янгича мазмун-моҳият касб этган ҳолда давом этди.

1469 йили Навоий Ҳиротга қайтди. Давлат ишлари баробарида ижод мулкини обод этди, илм-фан, санъат ва адабиёт аҳлини ҳомий сифатида қўллаб-қувватлади, шогирдлар билан ишлашни изчил давом эттирди. Севимли шогирдларидан бири астрободлик Бадриддин Ҳилолий эди. “Мажолис ун-нафоис”да унинг адабий маҳорати, ҳофиза кучи ва ақл-заковатига берган баҳосида устознинг шогирдига бўлган меҳр-муҳаббати учқунлаб туради. Навоийдан бир умр миннатдор яшаган Ҳилолий форсийда гўзал ғазаллар битиб, “шеърият бўстонининг булбули”, “ишқ ўлкасининг султони” сифатида Хуросон ва Мовароуннаҳрда машҳур бўлди.

Навоий ўз ишига бепарволик билан қараётган шогирдларини аёвсиз танқид қилар, уларни унумли ишлашга ундар эди. Шошма-шошарлик билан юзаки иш қилувчиларни ёқтирмасди. Шогирдларидан бири Осафий танбеҳдан кейин: “Устоз, мен энди сиз айтгандек ижодга киришдим. Мана, масалан, кеча бозордан икки пулга шам олиб, кечқурун ишга ўтирдим ва шу шам ёниб тугагунча 200 мисра шеър ёздим”, дейди. Шошиб-пишиб ёзилган шеърнинг кучсиз чиқишига ишора қилиб, Навоий айтади: “Демак, сиз ёзган ҳар юз мисра шеърнинг баҳоси бир пул экан-да”. Бу зарофат улуғ шоирнинг ўзига хос одамийлиги, оддий шогирд билан ҳам ҳазил-мутойибани ўзига эп кўриб, уни юрагига яқин тутиши, қалби дарё устозлигидан далолат.

> *Ҳиротда “Жомий ва Навоий” мактаби мавжуд бўлиб, бу ерда таълим олганларнинг аксарияти етук олим, шоир ва санъатшунос бўлиб етишган. Мазкур адабий мактаб хусусида ҳазрат Навоийнинг “Мажолис ун-нафоис” тазкираси тўлиқ маълумот бериши мумкин. Сабоқлар, муҳокамалар, мунозара ва мушоиралар икки тилда — форсий ва туркийда олиб бориларди.*

Дўстлик, ҳамкорлик муносабатлари ХХ аср адабиётида Айний ва Қодирий, Ғафур Ғулом ва Турсунзода, Ойбек ва Сотим Улуғзода каби икки халқ адабиёти дарғаларининг ижодий ҳамкорлигида давом этди.

1954 йили Садриддин Айний вафот этганда чуқур қайғуга ботган Ғафур Ғулом шундай деб ёзганди: “Муҳтарам устоз, биз, шогирдларингиз юксак савияли илм, билим, ижодингиз олдида бош эгамиз, хотирангиз абадий қалбимизда”. Айнийнинг 80 йиллиги муносабати билан ёзилган Ғафур Ғулом меҳрномасида шундай сатрлар бор: “Менинг муаллимим, фарзандларим бобоси домла Айний Тошкентда бўлганида уйимизда, албатта, меҳмон бўларди. Мен унинг Самарқанддаги уйига дарс олгани, зиёрат қилгани борардим”.

Мирзо Турсунзода оламдан ўтгач, дўсти Шароф Рашидов меҳрга тўла, муҳаббатга тўла хотиралар ёзди. Унинг таъкидлашича, “Кашмир қўшиғи” уч марта қайта нашр этилган бўлса, эълон қилинишидан олдин маслакдоши Мирзо Турсунзода уч марта қўлёзмани синчиклаб ўқиб чиққан.

Домла Айнийнинг Абдулла Қодирийга ихлоси баланд эди. У “Одина” қиссасида бир шеърий парча келтириб, унинг остига: “Шу тўрт банд шеър Абдулла Қодирий (Жулқунбой)нинг “Меҳробдан чаён” отлиғ романининг “Қирқ қизлар” бобида “Назми” тахаллуси билан ёзилган шеърига шакл жиҳатдан ўхшамадир”, деб илова қилади (Садриддин Айний асарлари, 4-том, 67-бет, Тошкент бадиий адабиёт нашриёти, 1965 йил).

Журналист Салим Каримовнинг ҳикоя қилишича, домла Айний Қодирийни кўп тилга олар, “Одина” қўлёзмасини ўқиб чиққани, яхши маслаҳатлар бергани учун унга миннатдорлик билдирар экан. Қодирийнинг “Одина”-ни ўқиб: “Асарингиз яхши, бироқ озгина ўт бериш (яъни Одина ва Гулру муҳаббатини жонлаштириш) керак, ўқишли бўлади”, деб маслаҳат бергани ҳақида бошқа манбаларда ҳам эсланади.

Муҳокамалар оловида тобланган, қанчадан-қанча чиғириқдан ўтган асаргина “пишиб”, юракка ҳарорат бағишлайди, ўқувчининг адабиётга қайноқ ва оташ меҳр қўйишига сабаб бўлади.

Бири иккинчисини ҳурмат юзасидан ҳам “устоз” деб улуғлаган икки адабиёт вакилининг ижодий ҳамкорлиги ҳамма давр-замонда ўз самарасини бериши, адабиётлар гуллаб-яшнашига замин яратиши айни ҳақиқат.

Академик шоиримиз Ғафур Ғуломнинг 1958 йил 9 апрелда ёзган бу қайдномаси унинг уй-музейида сақланади: “Тожик ва ўзбек адибларининг дўстлиги буюк устозларимиз Жомий ва Навоий дўстлиги каби ҳақиқий ва самимийдир. Ушбу дўстликнинг янада ривож топишини орзу қиламан”.

Бу — барчамизнинг орзуимиз. Бугунги кунда Ўзбекистон ва Тожикистон ўртасидаги яқин қўшничилик муносабатларининг мустаҳкамланаётгани улуғ орзу ва эзгу ниятларимиз рўёбидек. Дўстлик-биродарлик куч-қудратини, унинг ҳаётбахш тафтини туйиб яшаш ҳам бир бахт.

Муҳаммад ШОДИЙ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси.

Анжуман

Асл санъат ва эзгулик тараннуми

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2018 йил 6 апрелдаги “Халқаро мақом санъати анжуманини ўтказиш тўғрисида”ги қарорига асосан, жорий йил 6 — 10 сентябрь кунлари Шаҳрисабз шаҳрида Халқаро мақом санъати анжумани бўлиб ўтади. Бу нуфузли тадбирда миллий мумтоз санъатимиз жозибаси намойиш этилади, маҳаллий ва хорижлик мусиқашунослар, олимлар, хонанда ва созандалар ўзаро фикр алмашади, “Мақом мусиқа санъати ва унинг жаҳон цивилизациясида тутган ўрни” мавзуида илмий-амалий конференция ўтказилади.

MAQOM ART INTERNATIONAL FORUM SHAHRISABZ - 2018
WWW.MAQOMFORUM.UZ

Кеча Миллий матбуот марказида ташкил этилган тадбирда таъкидланганидек, илк бор уюштирилаётган ушбу анжуманда 70 дан ортиқ давлатлардан иштирокчилар келиши кутилмоқда.

Бетакрор мақомларимизни кенг миқёсда тарғиб қиладиган, мумтоз мусиқа санъатини асраб-авайлаш ва ривожлантиришдек олижаноб мақсадга хизмат қилиш, ёш авлодни санъатга, айниқса, миллий мусиқа санъатига муҳаббат руҳида тарбиялаш, халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш ҳамда ижодий ҳамкорлик ва маданий алоқалар доирасини кенгайтириш — Халқаро мақом анжуманининг асосий мақсадидир.

— Жаҳон санъат аҳлининг Шаҳрисабзга келиб, ушбу анжуманда иштирок этиши ҳар биримизга чексиз фахр бағишлайди, — дейди Ўзбекистон Республикаси халқ ҳофизи Эркин Рўзиматов. — Мақом санъати узоқ йиллик тарихга эга. Анжуман кунларида хорижлик ҳамда маҳаллий мутахассислар иштирокида унинг илдизлари, ўзига хослиги ҳамда жозибаси ҳақида суҳбатлар ўтказилиши ҳам ёшларимиз учун муҳим аҳамиятга эга. Қолаверса, ушбу тадбир мамлакатимизнинг олис ва яқин давлатлар билан дўстона муносабатлари юксалиб бораётганини ҳам ифодалайди. Зеро, ҳақиқий санъат элларни бирлаштиради, кўнгилларда эзгу туйғуларни уйғотади.

— Ушбу анжуман ёш истеъдодларни кашф этиш билан бирга, мақом ижрочиларини дунёга танитади, — дейди Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист Юлдуз Турдиева. — Асл қўшиқнинг миллат танламаслиги, қалбларга бесўроқ кириб бориши ушбу тадбир тимсолида яна бир карра исботланиши, шубҳасиз. Бундай тадбирлар қанча кўп бўлса, тинчлик ва дўстлик шунчалик мустаҳкамланаверади.

Ўзбек миллий мақом санъати маркази маълумотларига кўра, анжуман доирасида бўлиб ўтадиган танлов ғолиблари Ташкилий қўмита томонидан диплом, статуэтка ва пул мукофоти билан тақдирланиши белгиланган. Танлов ғолиблари қуйидаги мукофотлар билан тақдирланади:

“Гран-При” — 15 минг АҚШ доллари.

1-ўрин — яккахон ижрочи учун (хонанда ёки созанда) — 10 минг АҚШ доллари, ансамбль жамоаси учун — 10 минг АҚШ доллари. 2-ўрин совриндорларига 7 минг, 3-ўринни қўлга киритганларга эса 5 минг АҚШ доллари ҳажмида пул мукофоти берилади.

Анжуман доирасида фаол ижрочиларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш мақсадида таъсис этилган “Энг яхши мақом хонандаси”, “Энг яхши мақом созандаси”, “Энг яхши мақом устози”, “Энг яхши мақом тарғиботчиси”, “Энг яхши ёш мақомчи”, “Энг яхши мақом бастакори” каби номинацияларда ғолиблар ҳам муносиб тақдирланади.

Мақсуд ЖОНИХОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Олимпия шаҳарчасида Ўзбекистон байроғи ҳилпирамоқда

Эртага Индонезияда XVIII Осиё ўйинлари бошланади.

ASIAN GAMES 2018 | Jakarta Palembang

Ислом Каримов номидаги Тошкент халқаро аэропортида спортчиларимизнинг навбатдаги гуруҳини нуфузли мусобақага кузатиш маросими бўлиб ўтди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Арипов сўзга чиқиб, бу галги Осиё ўйинлари барчамиз учун тарихий аҳамиятга эга эканини таъкидлади.

Миллий олимпия қўмитаси матбуот хизматининг хабар беришича, мезбон мамлакатга Ўзбекистон спорт делегацияси катта тайёргарлик билан борди.

Анъанага мувофиқ, Жакартадаги Олимпия шаҳарчасида иштирокчи давлатларнинг байроқларини кўтариш маросими ўтказилди. Мазкур тадбирда Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитаси бош котиби Жасур Матчанов, делегациямиз вакиллари, мураббийлар ва спортчиларимиз қатнашди.

Тенглар ичра тенг бўлиб, Ватанимиз мадҳияси садолари остида Ўзбекистон байроғи ҳам тантанали кўтарилди.

Тадбир якунида Олимпия шаҳарчаси мэри Юни Каркита делегациямиз вакилларига эсдалик совғаларини топширди.

Ўз навбатида, Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитаси номидан мезбонларга ҳам совға тақдим этилди.

Мусобақанинг тантанали очилиш маросими 18 август куни “Gelora Bung Karno” стадионида бўлиб ўтади.

Осиё ўйинларида юртимиз шарафини 232 нафар атлет 30 та спорт тури бўйича ҳимоя қилади.

О. ЛУТФУЛЛАЕВ
тайёрлади.

Анвар ИЛЁСОВ олган сурат.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ
вакант (бўш) профессор-ўқитувчилар лавозимларига танлов эълон қилади.

1. Машинашунослик ва сервис хизмати кафедраси: катта ўқитувчи.
2. Табиий толаларни дастлабки ишлаш технологияси кафедраси: кафедра мудири.
3. Технологик машиналар ва жиҳозлар кафедраси: катта ўқитувчи, ассистент.
4. Меҳнат муҳофазаси ва экология кафедраси: ассистент.
5. Чизма геометрия ва ахборот технологиялари кафедраси: кафедра мудири, доцент.
6. Ижтимоий фанлар кафедраси: ассистент.
7. Тўқимачилик матолари технологияси кафедраси: ассистент.
8. Чарм буюмларини конструкциялаш ва технологияси кафедраси: доцент, ассистент.
9. Костюм дизайни кафедраси: ассистент.
10. Корпоратив бошқарув кафедраси: катта ўқитувчи.
11. Тиллар кафедраси: кафедра мудири, катта ўқитувчи, ассистент.
12. Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш кафедраси: ассистент.
13. Физика ва электротехника кафедраси: ассистент.

Танловда иштирок этишни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим:
- ректор номига ариза;
- кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа;
- дипломлар ва аттестатлар нусхалари;
- илмий ишлар ва ихтиролар рўйхати;
- малака оширганлик тўғрисида ҳужжатлар нусхалари.

Аризалар эълон чоп этилган кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади. Эслатма: мазкур институтда ишловчи шахслар ўтган муддат бўйича кафедрада ҳисобот берадилар, танловда иштирок этувчилар синов дарслари ўтказади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Шоҳжаҳон кўчаси, 5-уй, 1-бино, 210-хона.
Телефон (0-371) 253-17-78.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 845. 78 048 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона (0-371) 233-52-55;
Котибият (0-371) 233-10-28; Эълонлар (0-371) 232-11-15.

ISSN 2010-8788

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: (0-371) 233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Қ. Хидиров.
Навбатчи — З. Ашурова.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: “Буюк Турон” кўчаси, 41. ЎзА якуни — 22.30 Топширилди — 22.55 1 2 3 4 5 6